

The graphic consists of three overlapping, organic shapes. A large teal shape is at the top right, a green shape is in the middle left, and an orange shape is at the bottom left. They overlap in a way that creates a sense of depth and movement.

Måluppfyllelse 2020

Tekniska verken i Linköping AB (publ)

Innehåll

1	Efterlevnad av det fastställda kommunala ändamålet	4
2	Efterlevnad av de kommunala befogenheterna	5
3	Efterlevnad av ägardirektiv och övriga styrande dokument	6
4	Riskhantering	9
5	Sammanfattande bedömning av bolagets uppfyllelse av uppdrag	11
	BILAGA 1 Urval av genomförda investeringar 2020	12

Uppfyllelse av uppdrag

Denna rapport upprättas för att kommunstyrelsen ska kunna fatta beslut i enlighet med den så kallade uppsiktsplikten, enligt kommunallagen 6 kap 1 §.

Enligt 6 kap 9 § i kommunallagen ska kommunstyrelsen årligen pröva om den verksamhet bolagen har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Kommunala ändamålet

Enligt 10 kap 3 § ska kommunfullmäktige fastställa det kommunala ändamålet med respektive bolags verksamhet. Det fastställda kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna ska enligt 3 § anges i respektive bolags bolagsordning.

Kommunala befogenheter

Kommunens befogenheter avser de grundläggande principer som gäller för all kommunal verksamhet enligt kommunallagen 2 kap. Dessa principer omfattar därmed även kommunala bolag.

Principerna är bland andra:

- Likställighetsprincipen
En kommun ska behandla sina invånare lika om det inte finns sakliga skäl för annat. Exempelvis ska taxor gälla lika för alla.
- Lokaliseringsprincipen
En kommun får endast bedriva verksamhet inom det egna geografiska området eller för deras medlemmar.
- Självkostnadsprincipen
En kommun får inte ta ut högre avgifter än som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller.

1 Efterlevnad av det fastställda kommunala ändamålet

Ändamålet med bolagets verksamhet är att tillhandahålla de tekniska nyttigheter och tjänster som omfattas av verksamhetsföremålet på konkurrenskraftiga villkor, till god kvalitet och med hög leveranssäkerhet. I ändamålet ingår också att med stark miljöprofil genomföra verksamheten på ett ekologiskt hållbart sätt samt att ge ägaren skälig avkastning.

Bolagets och koncernens verksamhet, ändamål och uppdrag anges i de av kommunfullmäktige antagna bolagsordningarna för respektive bolag samt de av kommunfullmäktige upprättade ”Gemensamt ägardirektiv” samt ”Särskilt ägardirektiv för Tekniska verken-koncernen”.

Med visionen om att utgöra världens mest resurseffektiva region har följande strategiska fokusområden identifierats; framtidssäkring, lönsamhet och säkerhet, hållbarhet, kund, medarbetare samt digitalisering. Inom varje fokusområde finns flera koncerngemensamma strategiska mål och aktiviteter. Utöver dessa har även alla staber och affärsområden egna mål och nyckeltal kopplade till varje strategiskt fokusområde.

En koncerngemensam affärsplan har beslutats som sträcker sig fram till 2024 med aktiviteter där Tekniska verken sannolikt utgör kommunens starkaste verktyg för möjliggörande av kommunens ambitiösa mål med koldioxidneutralt Linköping till 2025. För att nå det gemensamma målet återfinns inom planeringsperioden betydande satsningar inom förnybar elproduktion med både vind- och solkraft. Fjärrvärmens och fjärrkylans betydande miljömässiga värden för kommunen är fortsatt oerhört centralt för bolagets och kommunens utveckling.

Tekniska verken arbetar med alla FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling, men vissa kan koncernen påverka mer än andra. Av de globala målen är det fem som berör alla delar av koncernen; Mål 5 Jämställdhet, Mål 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, Mål 10 Minskad ojämlikhet, Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion samt Mål 13 Bekämpa klimatförändringarna.

Koncernen har även under 2020 bedrivit verksamheten med en hög leveranssäkerhet av tillhandahållna tjänster. Drifts- och beredskapsorganisationen likväl som utvecklingsorganisationen har haft en väl genomförd planering, ledning och styrning inom koncernen vilket skapat stabilitet och värde för kommunens invånare och kommunen i sig. I de fall det förekommit störningar i leveranserna av våra samhällsviktiga tjänster har medarbetarna visat stort engagemang i återställande och informationsgivning till intressenter.

Verksamheten bedrivs med mycket hög miljöprofil och bedöms ligga i framkant, såväl nationellt som internationellt inom flera områden. Klimatbokslut, Hållbarhetsredovisning enligt årsredovisningens lagkrav och GRI samt miljörapporter för tillståndspliktiga verksamheter upprättas årligen.

Flera av koncernens verksamheter bedrivs med tillsyn av andra myndigheter såsom Energimarknadsinspektionen och Länsstyrelsen i Östergötlands län. Särskild redovisning upprättas enligt gällande regler för verksamheterna inom vatten och avlopp, elnät, fjärrvärme, hushållsavfall, slamhantering och villkor för utsläpp till luft och vatten.

Sammantaget har koncernens verksamheter bedrivits i enlighet med det kommunala ändamålet. Det skall noteras att koncernen i många delar är en affärsdrivande verksamhet och med tydliga avkastningskrav från ägaren.

Efter kommunfullmäktiges godkännande kan bolaget, för att främja dessa ändamål, äga aktier eller andelar i andra företag.

Under 2020 har följande förändringar genomförts i koncernen:

- Koncernintern omstrukturering genomfördes i januari 2020 då Bixia ProWin sålde sina andelar i Bixia Gryningsvind AB, Värmlands Vind AB samt Bixia Bygg Vind AB till sitt moderföretag Tekniska verken i Linköping Vind AB.
- Tekniska verken har köpt 18,7 procent av Alight Xi AB som driver solcellsparken vid Gärsstadverket.
- Försäljning av andelarna i intresseföretaget EFO AB.
- Värmlands Vind AB har börjat driva vindkraftproduktion på Häjsberget och 7,69 procent av bolaget såldes till Växjö Energi AB.

2 Efterlevnad av de kommunala befogenheterna

Tillhandahållandet inom Linköpings kommun av vatten- och avloppsverksamhet ska ske med beaktande av kommunal likställighets- och självkostnadsprincip. I den mån denna typ av verksamhet bedrivs i annan kommun ska den verksamheten bedrivas på affärsmässiga grunder.

Vatten- och avloppsverksamheten beaktar såväl likställighets- som självkostnadsprincipen och bedrivs inom av kommunfullmäktige beslutat verksamhetsområde. Kvaliteten på tillhandahållna produkter och tjänster har fortsatt varit mycket hög. Förnyelseinvesteringstakten har under de senaste åren ökat samtidigt som betydande exploateringsinvesteringar genomförts för att understödja Linköpings fortsatta expansion.

Tillhandahållandet inom Linköpings kommun av tjänster avseende avfallshantering rörande hushållsavfall ska ske med beaktande av kommunal likställighets- och självkostnadsprincip.

Avfallshanteringen beaktar likställighets- och självkostnadsprincipen i linje med de mål som föreslås i den nya avfallsplanen och vårt arbete uppåt i avfallstrappan. 2020 når vi målet för självkostnad (trots budgeterat underskott), med effekterna av covid-19 som största bidragande orsak. Den planerade kampanjen för återbruk har inte kunnat genomförts, utan vi har tvärtom fått be våra invånare att vänta med att lämna sina saker till återbruk. Det har också lett till att de övergripande kostnaderna har minskat. En taxehöjning till 2021 är godkänd i kommunfullmäktige, kopplad till ytterligare skattehöjning och indexuppräkning i entreprenadavtal men också i linje med de mål som föreslås i den nya avfallsplanen. Regeringen beslutade innan jul att producentavtalet för tidningar skall upphöra och bli ett kommunalt ansvar 1 januari 2021. Analys pågår för att förstå konsekvenser av detta beslut.

Fjärrvärme-/fjärrkyleverksamhet samt produktion av och handel med el, handel med biogas, kommunikationstjänster och andra servicetjänster av kvalificerat slag ska bedrivas på affärsmässig grund.

Priset för Tekniska verkens samtliga monopol eller monopolliknande varor och tjänster ligger fortsatt under genomsnittet i Sverige.

3 Efterlevnad av ägardirektiv och övriga styrande dokument

Tekniska verken-koncernen har på ett mycket framgångsrikt sätt skapat betydande värden för ägaren och Linköpings kommun och dess invånare. I bilaga 1 beskrivs ett urval av de investeringar, aktiviteter och projekt som respektive affärsområde drivit under 2020.

I likhet med tidigare år har koncernen i det strategiska arbetet och styrningen av verksamheten anpassat de av kommunfullmäktige upprättade ägardirektiven på så sätt att ägardirektivens innehåll grupperats i tre huvudområden: Miljö, Samhälle och Affär.

Finansiellt är koncernen mycket framgångsrik och möter ägarkraven. Tekniska verken är ett företag i energibranschen med mycket god kreditvärdighet. Med den finansiella styrkan kan Tekniska verkens ledning och styrelse fortsatt framgångsrikt driva verksamheten med betydande kundvärden i produkt och tjänsteerbjudande. I de flesta fall sker detta till priser under eller väsentligt under riksgenomsnitt och till mycket hög kvalitet. Med den finansiella styrkan skapas möjligheter att fortsatt utveckla verksamheten och investera i värdeskapande verksamhet för framtiden. Utan den finansiella styrkan blir koncernen kraftlös och utan möjligheter att addera värden och möta ägarkraven inom områdena samhälle och miljö.

Långsiktiga finansiella mål	Mål	2020	2019	2018
Avkastning på totalt kapital, %	> 6	5,9	7,0	8,5
Operativt kassaflöde, mnkr	> 0	-256	-329	266
Soliditet, %	> 30	49	50,6	50,2
NöjdKundIndex, Linköping och Katrineholm	> 70	---	71	72
NöjdKundIndex, Mjölby	> 70	---	80	---
NöjdMedarbetarIndex	> 75	70	---	71
LedarskapsIndex	65	78	---	---

Avkastning på totalt kapital. Mål om > 6 % som snitt över en femårsperiod.

Operativt kassaflöde. Mål om > 0 mnkr som snitt över en femårsperiod.

NöjdKundIndex. Ovanstående utfall utgör ett genomsnitt av privat- och företagskunder. Nästa kundundersökning är planerad till 2021.

NöjdMedarbetarIndex. Tekniska verken-koncernen har historiskt genomfört medarbetarundersökningar vartannat år varför resultatet för 2018 och 2020 redovisas i tabellen ovan. Från och med 2021 kommer dessa undersökningar genomföras varje år.

LedarskapsIndex. Undersökningen genomfördes första gången 2020.

Resultatet är starkt även om det är lägre än vad som budgeterats, men tanke på de förutsättningar som förelagat under 2020. Koncernens resultat utsätts för stora påverkansposter såsom temperatur, nederbörd och elpriser, vilka alla ligger utanför koncernens kontroll. De faktorerna har under 2020 givit stor påverkan på resultatet.

För koncernen har årets väderförutsättningar med en varm inledning av året samt framförallt prisutvecklingen på elmarknaden haft mycket stor inverkan på koncernens intäkter och resultat. Koncernens elproduktion från vattenkraften har under året haft en lägre intjäning än 2019 på grund av prisutvecklingen. Vattentillgången har varit fortsatt relativt låg, trots att nederbörden i koncernens primärområden legat nära ett normalår. Den samlade produktionsvolymen från vattenkraften utgjorde cirka 70 procent av ett normalår. För 2019 var motsvarande produktionsvolym cirka 50 procent av ett normalår.

Marknadspriset på el sätts på den Nordiska elbörsen Nord Pool Spot. Det genomsnittliga elspotpriset för 2020 uppgick till 221 kr/MWh (prisområde 3), vilket är 46 procent lägre än föregående års elpris på 406 kr/MWh.

Under 2020 har efter särskilt beslut om extrautdelning om 75 mnkr betalats till ägaren. Extrautdelningen ska betraktas som en sista delmängd i en återbetalning av tidigare erhållet kapitaltillskott om 350 mnkr, vilket därmed medfört att tidigare erhållet aktieägartillskott till fullo återbetalts. Total utdelning under 2020 uppgick därmed till 262 mnkr.

Koncernens finansiella ställning är fortsatt god. Soliditeten har marginal till det av ägaren upprättade riskgolvet om 30 procent. Koncernens operativa kassaflöde har varit 41 mnkr lägre än budget vilket framför allt kan tillskrivas den resultatpåverkan som de yttre ej påverkansbara faktorerna elpris och väder haft samt förskjutning i färdigställande av vindkraftparken. Den samlade skuldsättningen har ökat, bland annat till följd av den höga investeringstakten under året men även den lämnade utdelningen om 262 mnkr vilken inkluderar återbetalning av tidigare erhållit aktieägartillskott om 75 mnkr. Detta har skett genom upptagande av nya lån inom Kommuninvest. Nyupplåning sker med kommunal borgen.

Trots ovanstående påverkansfaktorer uppfylls de av ägarna uppsatta målen och finansiella kraven.

I Tekniska verken-koncernens långtidsplaner återfinns omfattande investeringar kopplat till miljö, samhälle och affär. Genomförandet kräver en fortsatt god finansiell ställning. De av styrelsen fastställda planerna bedöms kunna mötas men medför ökad kapitalbindning i anläggningar och ökade lån. Soliditeten bedöms dock fortsatt vara god.

Under året har arbetet med en utökad andel förnybar elproduktion, i syfte att långsiktigt kunna möta Linköpings behov av förnybar el och som en del i målet om att Linköpings kommun ska vara koldioxidneutralt år 2025, fortsatt. Betydande investeringar har under året skett till förmån för utfasning av fossila bränslen.

Linköpings kommun och de större kommunalägda bolagen bildade 2019 den så kallade Linköpingsgruppen. Syftet är att öka samverkan och skapa nya finansiella lösningar för hållbara investeringar för framtiden. Ett gemensamt grönt ramverk för obligationer har tagits fram. Ramverket har erhållit en second opinion av det Norska certifieringsorganet CICERO (Centre for International Climate and Environmental Research) varvid Tekniska verken har erhållit omdömet ”Dark green”, vilket är den högsta rankingen.

Genom säkerställande av professionell ledning, planering, styrning och uppföljning av verksamheten med engagerade medarbetare med betydande fackkunskap skapas förutsättningar att utifrån god bolagsstyrning och samverkan mellan bolagets ledning och styrelse få kvalitet, effektivitet, prisvärdhet samt lönsamhet i verksamheten.

Bolaget har efterlevt de av Linköpings kommunfullmäktige upprättade ägardirektiven och andra styrande dokument. Som styrande dokument med bäring på bolaget avses främst kommunens Finanspolicy som omsatts till Tekniska verkens Finanspolicy. Efterlevnaden har varit god.

4 Riskhantering

Koncernen exponeras genom sin verksamhet för en mängd olika risker vilka indelas i finansiell risk, operationell risk och strategisk risk. Löpande identifieras och analyseras risker med mål att reducera dem till en acceptabel riskexponering.

Inom de finansiella riskerna är de mest väsentliga riskerna knutna till oförutsägbarheten på de finansiella marknaderna. Genom att upprätta och följa upp policyer inom olika områden reduceras riskerna till en acceptabel nivå.

Det finns även andra finansiella risker som felaktigt hanterade skulle kunna skada företaget, såsom risker kopplade till närståendetransaktioner och oegentligheter.

Generellt gäller att ingen har rätt att hantera transaktioner som gäller en själv eller närstående. Detta framgår bl.a. av våra riktlinjer för representation och attestreglementet vilka finns lätt tillgängliga tillsammans med övriga riktlinjer och policys för samtliga medarbetare på företagens intranät och även i dokumenthanteringssystemet.

Medarbetare ska rapportera iakttagelser som de bedömer kan vara oetiska eller olagliga till Linköpings kommuns funktion för visseblåsning. Funktionen finns tillgänglig via vårt intranät och på kommunens hemsida.

Det finns inga kända fall av korruption, mutor och jäv inom koncernen under 2020. Inga anställda har heller fått några repressalier. Under året har vi inte heller haft några korruptionsärenden kopplade till våra leverantörer eller entreprenörer och inga kontrakt med dessa har brutits.

För att minska risken för oegentligheter kopplade till finansiella transaktioner har flera typer av åtgärder vidtagits, bl.a.

- Systeminställning kräver att samtliga leverantörsfakturer måste godkännas av minst två personer.
- Utbetalningar kan ske genom betalningsuppdrag till bank som kräver två personer i förening. Ingen kontanthantering förekommer i koncernen.
- Bankerna kontrollerar och stoppar dubbla betalfiler och extrema belopp.
- I system loggas vissa händelser med utförare och tidpunkt. Detta ger möjlighet till uppföljning och kontroll men även bevis vid konstaterade överträdelser.
- Ingen person med möjlighet att hantera utbetalningar ska kunna hantera inställningar av behörigheter och attesträtter.

- Årligen kontrolleras att medlemmar av koncernens ledningsgrupp inte attesterar fakturor som berör dem personligen såsom kostnader för t.ex. representation och resor m.m. Överordnads attest ska alltid finnas. Koncernchefens kostnader attesteras av Finansdirektören på uppdrag av styrelseordföranden. Utfallet rapporteras till koncernstyrelsen.
- Single sign on till system som hanterar leverantörsfakturor minskar risk för åtkomst för obehöriga.

Vi bedömer att vidtagna åtgärder minimerat risken för väsentlig finansiell skada som följd av bedrägerier och närståendetransaktioner.

Säkerhet

Verksamheten påverkas av ökade krav från såväl omvärlden som från kunder, ägare och medarbetare. Det handlar till exempel om krav på tillträdesskydd, informationssäkerhet, personalsäkerhet och rapportering av incidenter.

Bolagets säkerhetsarbete bedrivs därför systematiskt och riskbaserat för att ha en god säkerhetsnivå, utifrån hotbild samt de lagar som finns. Säkerhetshöjande åtgärder identifieras i riskanalyser och implementeras enligt upprättade säkerhetsplaner. Det riskbaserade arbetet följer säkerhetsskyddslagen och föreskrifter från tillsynsmyndigheter. Beredskap att hantera oförutsedda allvarliga händelser upprätthålls genom kontinuerlig utbildning och övning.

Inga personuppgiftsincidenter, intrång eller förluster av känslig information har inträffat under året.

5 Sammanfattande bedömning av bolagets uppfyllelse av uppdrag

Det är styrelsens och verkställande direktörens uppfattning att Tekniska verken i Linköping AB (publ) på ett mycket framgångsrikt sätt efterlevt uppdraget så som det formulerats i ägardirektiv, bolagsordning och andra styrande dokument. Verksamheten bedrivs långsiktigt och innovativt med en tydlig koppling till erhållna ägardirektiv. Verksamheten bedöms även vara organiserad för fortsatt uppfyllelse av dess uppdrag, vilket även framgår i verksamhetens beslutade långtidsplanering.

Bolaget intar en ledande position i landet vad gäller tillhandahållandet av produkter och tjänster till hög kvalitet och till priser under eller kraftigt under riksgenomsnittet samtidigt som en mycket god intjäning och lönsamhet uppnås. Trots den höga ambitionsnivån och investeringstakten har företaget en av landets bästa kreditbetyg inom sin bransch och en tillgänglighet i tjänsterna som ligger på en nivå över 99 procent, vilket utgör ett samlat gott betyg till medarbetare, ledning, styrelse och ägare.

Tekniska verken har fortsatt levererat betydande värden till Linköpings kommun och dess invånare inom fokusområdena Affär, Miljö och Samhälle. Uppdraget har mycket väl uppfyllts.

Denna rapport har:

Godkänts av: Charlotta Sund, vd och koncernchef

Fastställt av: Styrelsen i Tekniska verken i Linköping AB, 18 februari 2021

BILAGA 1 Urval av genomförda investeringar 2020

Koncernens operativa organisation

I nedanstående illustration beskrivs koncernens operativa organisation.

Urval investeringar, projekt och aktiviteter 2020

Nedan följer ett urval av de investeringar, projekt och aktiviteter som bedrivits under året inom Tekniska verken-koncernen och som understödjer de av kommunfullmäktige upprättade ägardirektiven.

Avfallstjänster

Tekniska verken har tillsammans med Linköpings kommun tagit fram en ny avfallsplan vars syfte har varit att upprätta mål och åtgärder för att minska mängden avfall inklusive farligt avfall, på ett sätt som bidrar till en cirkulär ekonomi.

Affärsområdet driver projekt tillsammans med Utsikt Bredband för att utveckla avfallstjänster inom IoT vilka har bidragit till en ökad kostnadseffektivitet och bättre service till våra kunder.

Delegationen för cirkulär ekonomi, där koncernens vice vd är en av ledamöterna, lämnade under året in underlag till regeringen för Sveriges nya strategi för cirkulär ekonomi. Delegationen lämnade också in ett stort antal förslag som ligger till grund för regeringens handlingsplan som hör till den nya strategin.

Vid Linköpings tre återbrukshallar har 1 059 ton föremål och kläder samlats in, vilket är betydligt högre än målet om 600 ton. Detta trots att de har varit stängda i slutet på året med anledning av pandemin.

Under året anslöt sig koncernen, tillsammans med tre andra fjärrvärmebolag, till 2 MEND-IX. 2 MEND-IX ger ett viktigt varumärkesskydd mot den omfattande illegala avfallshanteringen som är ett växande problem nationellt, i Europa och globalt.

Biogas

Under 2020 har det fortsatt varit en kraftigt växande efterfrågan på flytande biogas inom industrin och som bränsle till tunga fordon. En ny produktionsanläggning för flytande biogas, som bland annat finansierats av Klimatklivet, togs i drift under året. Anläggningen har en kapacitet om cirka 85 GWh per år.

Tack vare satsningen på flytande biogas har avtal med nya kunder tecknats, exempelvis Siemens Energy AB i Finspång. Siemens har bestämt sig för att ersätta en del av den naturgas de använder för testning av sina gasturbiner med närproducerad och fossilfri flytande biogas, som levereras av Svensk Biogas.

Under året fick Svensk Biogas i uppdrag av Transdev Sverige AB, en av Sveriges största operatörer inom persontrafik, att leverera biogas till stadsbussarna i Norrköping. Avtalet gäller i 10 år och totalt kommer 39 bussar i Norrköping att köras på komprimerad biogas. Avtal har också upprättats med Nodra, som hanterar vatten och avfall i Norrköpings kommun, som innebär att vi köper den biogas som produceras av Norrköpingsbornas avloppsslam.

BiogASForskningen har under året bland annat fokuserat på hur koldioxiden som bildas vid tillverkningen av biogas kan återanvändas eller lagras, så kallad Carbon Capture and Utilization (CCU) och Carbon Capture and Storage (CCS). Forskning har även påbörjats kring hur biogasproduktionen kan ökas med hjälp av vätgas. Delfinansiering sker fortsatt av Biogas Research Center.

Bredband

Regeringens vision är att Sverige ska vara helt uppkopplat år 2025. Tillgång till en bra uppkoppling skapar förutsättningar för att bo och verka i hela landet samt driver tillväxt och innovativ produktion. För att motverka digitalt utanförskap gör Tekniska verkens dotterbolag Utsikt Bredband en omfattande utbyggnad av bredband via fiber i glesbebyggda områden. Genom att erbjuda ett väl utbyggt och väl fungerande bredbandsnät till boende och företag inom hela kommunen skapas också ett attraktivt boende. Under året har 3 725 kunder anslutits på landsbygden i Mjölby och Linköpings kommuner.

Utsikt Bredband äger och sköter löpande drift av ett utbyggt WiFi-nät, en bra teknisk lösning som erbjuder kommuninvånarna ett publikt internet i de centrala delarna av Linköping samt vissa ytterområden.

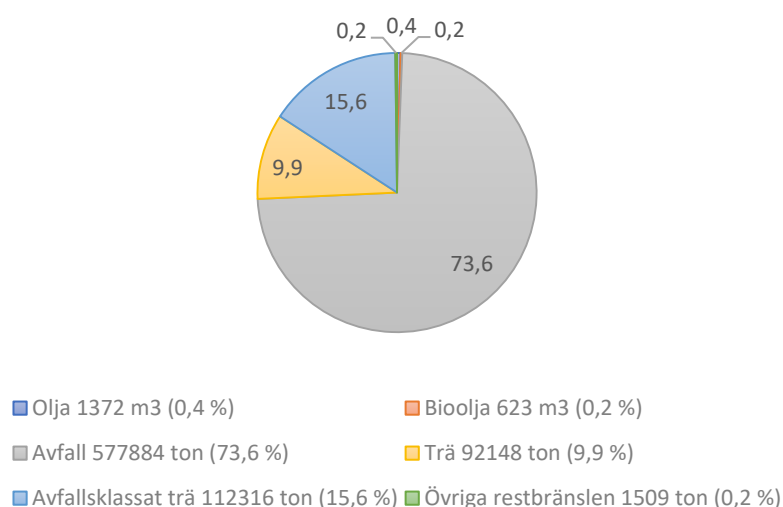
Utsikt Bredband har under året drivit projektet ”Enkelt och tryggt hemma” tillsammans med Linköpings kommun, Stångåstaden och Lejonfastigheter. Projektet syftar till att göra det möjligt för fler att bo kvar längre hemma innan man söker sig till äldreboende, med hjälp av exempelvis larm, övervakning och personliga anpassningar av lägenheten.

Under året har Utsikt Bredband varit värd för den första helt digitala årskonferensen för stadsnätets branschorgan Svenska stadsnätsföreningen.

Bränslebaserad energi

Som en del i målet om att Linköpings kommun ska vara koldioxidneutralt år 2025 arbetar koncernen strategiskt för att minska andelen fossil olja i produktionen av el och fjärrvärme, genom att konvertera befintliga pannor för förbränning av flytande eller fasta biobränslen. Under året har vi konverterat ytterligare en panna vid kraftvärmeverket i centrala Linköping och en hetvattencentral till att eldas med biolja. Andelen jungfrulig fossil olja för produktion av fjärrvärme uppgick till mindre än 0,5 procent av den totala bränslemixen under 2020. Se nedanstående diagram för den totala bränslemixen för produktion av fjärrvärme under 2020.

Bränslemix produktion av fjärrvärme 2020

Uppgradering har skett av reningstekniken på en av pannorna vid kraftvärmeverket i centrala Linköping. El-filter har bytts till slangfilter, som leder till bättre reningsgrad och mindre utsläpp samt minskad kemikalieanvändning.

Vi utreder fortsatt möjligheterna med CCS (teknikval, mellanlagring, infrastruktur, transport, finansiering etc.), för våra kraftvärmeanläggningar. Vi har även under året utrett möjligheterna med att förlägga en eventuell pilotanläggning för värmelagring i anslutning till Vallastaden, Linköping.

Under året har vi utvecklat en metod för att samla in och analysera mätdata från våra fjärrvärmekunder, vilket är ett viktigt steg mot att digitalisera fastigheternas energisystem. Vi får därmed tillgång till data som möjliggör optimeringen av leveranserna av fjärrvärme, vilket bland annat ger en ökad kundnöjdhet.

Elhandel

Koncernen bedriver sin elhandelsverksamhet i dotterbolaget Bixia, som erbjuder 100 procent ursprungsmärkt el, producerad av förnybara energikällor. Genom Bixia Solklart investerar vi i solcellsanläggningar på företagskundernas tak. Under 2019 inleddes vårt samarbete med Toyota Material Handling Europe AB i Mjölby som under året färdiginstallerade en solcellsanläggning som förväntas producera omkring en miljon kilowattimmar per år.

Antal anslutna anläggningar för solel, vindkraft och vattenkraft ökar ständigt och uppgår nu totalt till 3 204 stycken (2019: 2 297). De producenter som har ökat mest till antalet är de som producerar vindkraft. Se nedanstående tabell för produktionen inom respektive energislag, för de producenter som är anslutna till Bixia under 2019–2020.

Inköpt el av Bixia, från anslutna producenter (GWh)

Energislag*	2019	2020
Kraftvärme	251	256
Vind	2 466	2 345
Vatten	364	426
Sol	13	23
Totalt	3 094	3 050

**Kraftvärme innehåller främst biomassa men även återvunnet bränsle i form av avfall. Vind, vatten och sol är förnybara energislag.*

Det schweiziska energibolaget Alpiq har valt Bixia som balansansvarig för sin första vindkraftsatsning i Sverige. Vindparken ska byggas i Bohuslän och kommer bestå av 11 turbiner med en total årlig produktion om drygt 200 GWh.

Nät

Under 2020 har vi påbörjat arbetet med att byta ut alla våra kunders elmätare (cirka 100 000 stycken) till smarta elmätare. Med de nya mätarna kommer det att bli enklare för kunderna att följa sin elanvändning och koppla på tjänster för exempelvis energieffektivisering. Mätarna är även utrustade med mer avancerade larm än tidigare, vilket gör att driftavdelningen snabbare kan få information om det uppstår avbrott i elnätet.

I slutet på 2020 infördes en ny prismodell för företagskunderna i Linköping och Katrineholm. Med den nya modellen kommer kunderna att få betala mer om de använder mycket el vid samma tidpunkt, eftersom det innebär en högre belastning på elnätet, än om de sprider ut sin elanvändning över dygnet och året.

För att höja leveranssäkerheten har luftledning bytts ut mot markkabel i Mjölby, Katrineholm och Linköping. Totalt har över tio mil ny kabel lagts och över 50 nätstationer har förnyats. Vissa ledningar har väderisolerats. Andelen nedgrävd elkablar uppgår i Linköping till 90,1 procent respektive 94,13 i Mjölby.

Utöver de fasta och tillfälliga installationerna som ingår i Vinterljus, har ny stolpbelysning på gång- och cykelvägen vid Brogatan utmed ån installerats. Ett 50-tal nya belysningsstolpar längs Stångåns strand med integrerad Public WiFi, i samarbete med Utsikt Bredband, har också installerats.

Vatten och avlopp

Leveranssäkerheten av dricksvatten har under året varit hög och inga utsläppsvillkor för reningen av spillvatten från hushållen, verksamheter och industri inom kommunen har överskridits.

För att ta hand om det slam som uppstår från en växande befolkning på ett mer resurseffektivt sätt, har en ny efterrötkammare byggts vid Nykvarnsverket där materialet från befintliga rötkamrar rötas ytterligare. Det gör att ännu mer metangas från rötslammet kan utvinnas samtidigt som metanemissionerna från slamagringen efteråt kraftigt kan minskas.

Under året har Vatten & avlopp varit delaktiga i arbetet med att ta fram nationella riktlinjer och rekommendationer för läkemedelsrening på avloppsreningsverk. Affärsområdet har även varit delaktiga i slutredovisningen av EU-projektet CW Pharma som syftade till att minska mängden läkemedel som når Östersjön.

MSE, Vind och vatten

MSE har inlett ett samarbete med Vadstena och Mjölby kommuner, för att gemensamt stärka samhällsviktig infrastruktur inom regionen. Det handlar bland annat om att utreda möjligheterna om ett framtida fjärrvärmesamarbete, men även att undersöka om Vättern skulle kunna bli en reservvattentäkt för Mjölby.

Koncernen är delägare i flera vindkraftsparker som tillsammans producerade cirka 283 GWh under året (2019: 163 GWh). Under 2020 driftsattes vår vindkraftspark med 13 vindkraftverk i Sunne i Värmland, som beräknas producera cirka 180 GWh förnybar el varje år.

Den nya solcellsparken, som är en av Sveriges största och som Bixia har balansansvaret för, är ett samarbete mellan Tekniska verken, Alight AB, Infranode AB och Swedbank. Parken är placerad vid Gärstadverket och har varit i drift sedan juli 2020. Den består av 30 000 solpaneler och täcker en yta motsvarande 22 fotbollsplaner. Anläggningen har en installerad effekt på 12 MW med en beräknad årsproduktion på cirka 11,5 GWh per år, vilket motsvarar hushållselen för 2 300 villor under ett år.

Koncernen är en av åtta medlemmar i Vattenkraftens Miljöfond Sverige AB. Under året har vi bland annat genomförts nedanstående insatser för att förbättra den biologiska mångfalden i reglerade vattendrag:

- byggt en faunapassage förbi Nykvarns vattenkraftverk i Stångån i samarbete med Linköpings kommun
- drivit ett projekt i Drillaån, Stångåns avrinningsområde, för att öppna upp vandringsvägar och återställa livsmiljön för fisk genom att sänka nivån i dammar
- satt ut drygt 124 000 ålyngel i främst Motala ströms avrinningsområde – Stångån, Sommen, Yxningen och Storsjön – enligt våra styrande vattendomar
- transporterat vuxna ålar (cirka 5,2 ton) till havet inom det branschgemensamma projektet Krafttag Ål, där även Havs- och Vattenmyndigheten deltar.

Övergripande anpassningar till covid-19-pandemin

För att hantera effekterna av covid-19-pandemin och för att säkerställa en hög leveranssäkerhet av koncernens produkter och tjänster bildades under mars månad en krisstab på koncernnivå. För de mest kritiska verksamheterna upprättades underkrisstaber med tillhörande stabschefer.

För att minimera smittspridningen genomfördes tidigt åtgärder i produktionsanläggningarna, till exempel besöksförbud, utökade hygien- och städrutiner samt särskilda rutiner för närvaro och distansarbete. Varje affärsområde har genomfört särskilda åtgärder och anpassningar utifrån den tjänst eller produkt de levererar. För att minska risken för trängsel vid återvinningscentralerna, på grund av en stor ökning i antalet besökare, anlätades väktare. Planer har upprättats för hämtning av hushållsavfall vid en eventuell nedstängning av samhället.

Förmågan och kompetensen till att nyttja digitaliseringens möjligheter har ökat, både bland våra kunder och anställda. Utvecklingen av tekniska lösningar har påskyndats vilket bland annat skapar nya affärsmodeller.

Samhällsengagemang

Ett av uppdragen inom ägardirektivet handlar om att bidra till att medborgare och verksamheter får ökad kunskap om energi- och resurseffektivitet. Under 2020 ställdes många fysiska event in på grund av den pågående pandemin. Istället nyttjades digitaliseringens möjligheter och ett flertal event genomfördes online, exempelvis invigningen av Nykvarnsholmen och Innovation Camp. Innovation Camp är en innovationstävling för gymnasieungdomar med ett 80-tal deltagare. Årets tema var återbruk. Flertalet examensarbetare och praktikanter har tagits emot under året. Inom vårt traineeprogram för drifttekniker har vi haft fyra platser. Vi arbetar också med insatser för beteendeförändring hos våra kunder. Det kan till exempel handla om att få kunder att förändra sin elanvändning över dygnet eller att sortera sitt matavfall i Gröna påsen.

Bästa världen är ett samarbetsprojekt med Linköpings kommun och Kolmårdens djurpark, i syfte att öka elevers kunskap i hållbarhetsfrågor. I år deltog cirka 5 500 elever i årskurs 2, 5 och 8. De inledande samlingarna med skolpersonal skedde digitalt, och mycket av det övriga arbetet utfördes på skolan. Besöken på Kolmårdens djurpark genomfördes med anpassningar på grund av covid-19-pandemin.

Under 2020 genomförde samarbetsprojektet Hållbara insikter en undersökning bland 1 000 slumpmässigt utvalda östgötar. De fick bland annat ranka länets mest hållbara företag och verksamheter utifrån en lista på ett 50-tal företag. Tekniska verken hamnade på tredje plats och Bixia på en sjunde plats.

Tillsammans med Linköpings kommun och programmet Jobbslussen erbjuds personer som står långt ifrån arbetsmarknaden arbete i upp till sex månader vid våra återbrukshallar. Det kan vara personer som exempelvis är långtidsarbetslösa eller nyanlända.

Under året blev koncernen medlemmar i FN Global Compact, världens största initiativ för hållbarhet med över 13 000 medlemsföretag och organisationer från fler än 170 länder. Vi har därmed förbundit oss att aktivt bidra till FN:s globala mål för hållbar utveckling samt att arbeta utifrån Global Compacts tio principer om mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö och antikorrupcion. Från och med nästa år kommer vi därmed att rapportera vårt arbete till FN.

Vårt arbete uppmärksammas fortsatt internationellt. Under våren besökte BBC World News oss och gjorde både tv- och radioreportage om det cirkulära arbetet vi gör tillsammans med de som bor och verkar i regionen.

Vi är en aktiv part i utbyggnaden av laddinfrastruktur i regionen via vårt delägda bolag Bee, som Sveriges ledande laddoperatör.

Samverkan inom kommunkoncernen

- Återkommande vd-möten inom Linköpings Stadshus-koncernen.
- Samverkan kring finansieringsfrågor i Finansforum.
- Koncernnätverk för kommunikationschefer och även mötestillfällen för övriga kommunikatörskollegor.
- Inköpsfunktionerna, HR-funktionerna och hållbarhetscheferna i de större kommunalt ägda bolagen har återkommande separata samverkansmöten.
- Affärsområde Vatten och avlopp samverkar med flera av kommunens olika kontor både vad gäller exploateringar, planering inför förnyelseprojekt, dagvattenplanering, klimatanpassning och kommunikation.